

บทที่ 2

กฎหมายลักษณะเจรสมัยสุโขทัย

ศิลปาริเกหลักนี้ เป็นพินชวนสีเขียว สูง 108 เซนติเมตร กว้าง 65 เซนติเมตร หนา 14 เซนติเมตร ชุดคันพบที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เมื่อ พ.ศ. 2473 เจริกนี้ เป็นอักษรและภาษาไทย ด้านที่ 1 มี 45 บรรทัด ด้านที่ 2 มี 54 บรรทัด ท่านศาสตราจารย์ฯ ทองคำวรรณ ได้อ่านและแปลเป็นภาษาปัจจุบัน มีผู้เชื่อกันว่าศิลปาริเกนี้มีอายุนับถอยหลังขึ้นไปถึง พ.ศ. 1887 ตรงกับรัชกาลพระยาเลือไทร⁽¹⁾ โกรสของพ่อขุนรามคำแหง ในศิลปาริเก บ่งบอกตัวท้ายของศักราชด้วยเลข 5 ปีฉลู ในระหว่างปี พ.ศ. 1800 ถึง พ.ศ. 2000 มีศักราช ท่องท้ายด้วยเลข 5 ปีฉลู 3 ครั้ง คือ

ปีฉลู มหาศักราช 1235 จุลศักราช 675 (พ.ศ. 1856)

ปีฉลู มหาศักราช 1295 จุลศักราช 735 (พ.ศ. 1916)

ปีฉลู มหาศักราช 1355 จุลศักราช 795 (พ.ศ. 1976)

การกล่าวว่าศิลปาริเกนี้อยู่ในสมัยของพระยาเลือไทร อาจเป็นไปได้ เพราะ

1. มีผู้เชื่อกันว่า พระยาเลือไทรน่าจะครองราชย์ก่อน พ.ศ. 1860⁽²⁾
2. ตัวศิลปาริเกก็ได้บ่งบอกว่ากฎหมายในศิลปาริเกนี้ใช้ในเมืองสุโขทัย อันเป็นเมืองประฐานของเมืองอื่น

(1) ร.แลงกارت, เรื่องเดิม, หน้า 23.

(2) เดิมเชื่อกันว่าพระยาเลือไทร ครองราชย์สืบต่อจากพ่อขุนรามคำแหง ระหว่างปี พ.ศ. 1860-1890 แต่ปัจจุบันเชื่อกันว่าพ่อขุนรามคำแหงสืบต่อจากพะนังพระชนม์ก่อน พ.ศ. 1860 ดู ศาสตราจารย์ ม.จ.สุภัตรดิศ ดิสกุล, ประวัติศาสตร์โลกเชียคเนย์ ถึง พ.ศ. 2000 (กรุงเทพ: โรงพิมพ์สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี), หน้า 228-239 นักประวัติศาสตร์บางท่านเห็นว่าศิลปาริเกหลักที่ 38 นี้ตราขึ้นในปี พ.ศ. 1916 ดู จิตรา ภูมิคากดี, ลังกม ไกเกกุ่มแม่น ข้าพระยา ก่อนสมัยศรีอยุธยา. (กรุงเทพ: สำนักพิมพ์ไม้งาม, 2526), หน้า 66.

3. มีการกล่าวอ้างถึงพ่อขุนรามคำแหงซึ่งเป็นบุรพกษัตริย์ที่ทรงปกครองบ้านเมืองอย่างมีความสุข

4. ลักษณะของการบัญญัติกฎหมายและถ้อยคำสำนวนแตกต่างกับกฎหมายสมัยกรุงศรีอยุธยา

เนื่องจากศิลาจารึกหลักนี้ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร จึงขอนำเอาคำเปลี่ยนเปรียบเสมือนตัวบทกฎหมายสำหรับใช้เป็นหลักในการศึกษาภัณฑ์(1) คือ

(1)คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์, สำนักนายกรัฐมนตรี, บรรทุกศิลาจารึก ภาคที่ 3, (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี, 2518) หน้า 26-38

ຈາກສະນັກທີ່ ๓๙

ດ້ານທີ່ ๑

ກຳຈາກ	ກຳອ່ານປິ່ງຈຸບັນ
๑. —ຂະກົມລູນກາຍຕຣ ໄພສາບບຸຮອນມືພຣະສະບັດ ຫນໄກນີ້ຮວງເນົາ.....	—(๑) ຂະກົມລູນກາຍຕຣ ໄພສາບບຸຮອນນີ້ ພຖາບສັບຕີ ທນ(๒) ໄທຍ(๓) ນົກດວງເນົາ.....(๔)
๒.ລຄຄຄາໃນຜຸນື່ ເພລາຄຳພນຄອນນີ້ສີທີ່ສຳເດົາ ນພິຕຣ (ມກາຮານບຸຕຣ)....ລັກນາໃນຜຸນື່(๕) ເພລາຄໍ່າ ພຣະນກຣນສີທີ່ສິນເຕົຈ ນພິຕຣ (ມກາຮານບຸຕຣ)....
๓.ຮາຈສົ່ງບຽນຈາກພຣະຕີ ຮາຈການໄດ້ເສດຈິ່ນເຕີຍ...ກົກຮາຈ ຄວິບປະຈັກພຣະຕີ ຮາຈ ທ່ານໄດ້ເສດີ່ຈິ່ນເສົາຍ...ກົກ—
๔. ມຍສົມດັງພຣະຮານໂນຮັດ ແກນແດນພຣະຮຣມຣາຈສິນານີ້ ດຸຈະດາພດື່ງສາ	ນີ້ ສມດັງພຣະຮານໂນຮັດ ກດ ແກນແດນພຣະຮຣມຣາຈສິນານີ້ ດຸຈະວັດີງສາ
៥. ພຣະອົກທານເສດຈີໃນກຳແພງ ເພຊບນູ້ສົ່ງວິນລາສາດວຍພຣະຮາຈ ສົງການບວງ	ພຣະອົກທ່ານເສດີ້ໃນກຳແພງ ເພຊບນູ້ສົ່ງວິນລາສັນ ດ້ວຍພຣະຮາຈ ສົງການບວງ
๖. ພາຣພດແລຈຕຸງກົງກອງ ຮາຈລຳນຸ້ພຣະຢາພງເກຍຕຣ ສຄານູ້ພຣະຢາພງ ຄົ່ງ	ພາຣພດແລຈຕຸງກົງກອງ ຮາຈລຳນຸ້ພຣະຢາພັງເກຍຕຣ ສຄານູ້ພຣະຢາພັງ ຄົ່ງ
๗. ເສົ້ານາໄດ້ບູ້ພຣະຢາພງໄທວຍ ນີ້ສົ່ງມາພື້ພຣະຢາການພັງ ນຄອຣໄທຍແ	ສົ້ານາລັບບູ້ພຣະຢາພັງໄທວຍ ນີ້ສົ່ງມາພື້ພຣະຢາການພັງ ນຄອຣໄທຍ ແ—
๘. (ລ)..... ພຣະຮາມາດຸດະ ບພິຕຣມນຕ່ວອນຸຫຼືດຸງຕຸນເລື່ອງ	(ລ)..... ພຣະຮາມາດຸດະ ບພິຕຣມນຕ່ວອນຸຫຼືດຸງຕຸນເລື່ອງ

၅. ..ເຈົ້າມື້ອງຕຣາຍຕຣິງ (ຍກນັ້ນ)
ດວະນັກປ່າຊາຍກວ່ຽ (ມີສຸກຸລ
ພ) ຮຣມ ນັ່ງດັງຄວາມອັບອຸ້ດີ
(ພບາ)
၆. (ກ) ເສດຈໃນຕ່ຽມບຸນເສວີບຸນ
ສຸກຕັກຄຸຕີຍແລວນເທິງກາຍ
ທານເສດຈ...ດວຍບຸນື່ຽຸງ
ພາດແ
၇. ດຸ້ງໂລກ ເພື່ອຈະໄຫຼູງໂລກ
ອນກັງງວດສັວໜ້າທຳມາຍ
ນ້ຳນັ້ນສູງໝາຍ ສຽມນໍາທານ໌ນາ
.....
၈. ນິບາຍອນນພະຮອງຄ
ທານໄດ້ເສີບໃນອະນີປົມຍັກ
ໄກຮັດພະພາບສື່ມານີ້ດັ່ງນຸ່ສ
ຫຼຽມ
၉. (ອໝາງ) ພຣະຍານຮາຍອນື່ຽຸງ
ສາຫຸແສດງຍສປ່າເກດສູ່ຂວູກ
ຫລານຂາດແປນ (ຫລກ) ກາຍ
.....
၁၀.ພະພາບໂອງການບຣມ
ເອົາພາບຫັກໜາ ຈຶ່ງທານ
ໃຫ້ຕາພະພາບປ່າຊູນຕິ
၁၁.ໄຫລູກບຸນນຸ່ມ
ຕວານນິວພາຣໄພຣັ້ງທຳມາຍ
ຕວານເມື່ອງເຄົາມື
၁၂. (ອງໃຫຍ່).....ຮາຍສື່ມາ
ທຳທ່ານບົນໄສກລາງເນື້ອງສຸໂໂຈ^(၁)
ໄທຂອນເປັນປະການກິງໃນເນື້
- ..ເຈົ້າມື້ອງໄຕຣຕຣິງ (ສົ່ງ ກັບ)
ດົ້ວຍນັກປ່າຊາຍຜູ້ຮາຍກວ່ຽ (ມີສຸກຸລ
ພ) ຮຣມ ນັ່ງດັງຄວາມອັບອຸ້ດີ
(ພະນາ—
- ກ) ເຕັ້ນໃນຕ່ຽມບຸນເສວີບຸນ
ສຸກ ຕັ້ງກຸດຕູ້^(၂) ແລ້ວເຫັນ^(၃) ກາຍ
ທ່ານເສດັ້ນ...ດົ້ວຍນັ້ນື່ຽຸງ
ພາດ ແ—
ຄະຸງໂລກ ເພື່ອຈະໄຫຼູງໂລກ
ອັນກັງຈວລສົ່ຕົວທຳມາຍ
ນະຄລຫຼົງໝາຍ ສຽມຄະພຣາມມາ
.....
-ນິບາຍອັນພະຮອງຄ
ທ່ານໄດ້ເສີບໃນອະນີປົມຍັກ ຈັກ
ໄກຮັດພະພາບສື່ມານີ້ດັ່ງນຸ່ສ^(၄)
ຫຼຽມ
(ອໝາງ) ພຣະຍານຮາຍ ອັນື່ຽຸງ
ສາຫຸແສດງຍສປ່າເກດສູ່ຂວູກ
ຫລານ ຂາດເປັນ (ຫລກ) ກາຍ
.....
-ພະພາບໂອງການບຣມ
ເອົາພາບຫັກໜາ ຈຶ່ງທ່ານ
ໃຫ້ຕາພະພາບປ່າຊູນຕິ^(၅)
.....ໄຫລູກບຸນນຸ່ມ
ຕວານ^(၆) ບຣວາຣໄຫວ່າທຳມາຍ
ດົ້ວຍເມື່ອງເຄົາມື—
(ອງໃຫຍ່).....ຮາຍສື່ມາ
ທຳທ່ານບົນໄສກລາງເນື້ອງສຸໂໂຈ^(၇)
ທັກອັນເປັນປະການ ກິງໃນເນື້—

Jarvis หลักที่ ๓๘

๑๗. (อง).....ทั่วไป
ชาดยง กำแพงเพชร ทงย่าง
ปากขี่ สองแคร	(อง).....ทั่วไป(๐๐)
เชลียง กำแพงเพชร ทุ่งย่าง
ปากยม สองแคร
๑๘.เมืองนน
พ่านหนี่ไปสูญอขาวเรือน
ตนเมນชีผูนนกลาย |เมืองนน
พ่านหนี่ไปสูญหោយเรือน
ตน เมนชិ(๐๑) ผูนนกลาย
๑๙.ได้ไวข้าท่าน
พัน
ส่องวน คันรุว่าข้าท่านไปสูตัน
วนนันจวนคำ แลบทนสังขิน
ข้าท่านกลา |ได้ไวข้าท่าน
พัน
ส่องวน ครន្ទីវាខ្សាត់បានឱស្តតន
វណ្ណន័យទានកា ឡបុញពេងគីន(๐๒)
ខ្សាត់បាន កតា—
ឃ បរែកោះឱស្តតនកំដៅ(๐๓) ឱស្តតន
នីមួយៗ ចាក់ស្តីពីពេងគីន
ឃើមកំដៅ ព្រះរាជប្រឈម(๐๔)
๒๐. ឃបរែកោះឱស្តតនកំដៅ ឱស្តតន
នីមួយៗ ចាក់ស្តីពីពេងគីន
ឃើមកំដៅ ព្រះរាជប្រឈម	ឃ បរែកោះឱស្តតនកំដៅ(๐๕) ឱស្តតន
នីមួយៗ ចាក់ស្តីពីពេងគីន
ឃើមកំដៅ ព្រះរាជប្រឈម
๒๑. ឃើមកំដៅ.....ឱស្តតន
ស្តីពីពេងគីន ឱស្តតន
ឃើមកំដៅ.....ឱស្តតន	ឃើមកំដៅ.....ឱស្តតន
ស្តីពីពេងគីន ឱស្តតន
ឃើមកំដៅ.....ឱស្តតន
๒๒.ឡើវាពាណិក
.....គុយឱន្តាតិនាគ
ភាសាត្រូវរុមភាសាត្រូវ |ឡើវាពាណិក
.....គុយឱន្តាតិនាគ
ភាសាត្រូវរុមភាសាត្រូវ
๒๓. តាមានកុំដែលសិនិងធម្មុជា
កុំណិនិកុំតាមានដែលឱស្តតន
ឱស្តតនកំដៅ ឱស្តតន	តាមានកុំដែលសិនិងធម្មុជា(๐๖) ធម្មុជា
ឱស្តតនកុំណិនិកុំតាមានដែលឱស្តតន
ឱស្តតនកំដៅ ឱស្តតន
๒๔.ឃើមកំដៅ
០ នាមត្រានិងសែគុកុំនុញ្ញនាម
២៥.លេដីសិនិងធម្មុជាយុទ្ធសាស្ត្រ |ឃើមកំដៅ
០ នាមត្រានិងសែគុកុំនុញ្ញនាម
២៥.លេដីសិនិងធម្មុជាយុទ្ធសាស្ត្រ
២៥.លេដីសិនិងធម្មុជាយុទ្ធសាស្ត្រ
នូក.....ម៉ែងលេក
គនយ៉ា កិលិយាក |លេដីសិនិងធម្មុជាយុទ្ធសាស្ត្រ
នូក.....ម៉ែងលេក
គនយ៉ា កិលិយាក
២៦.កោរុណីម៉ែងឱស្តតន
ឱស្តតនកំដៅ ឱស្តតន |កោរុណីម៉ែងឱស្តតន
ឱស្តតនកំដៅ ឱស្តតន

໨.ແກຄືນຄານບານນາແກຄືນຮູານບ້ານນາ
ອນດ້າໄສຮຍປະ.....	ອັນອາສີປະ.....
໨. ຂວາວນັກດີ ແລ້ ຫົວນັກດີ ແລ້
ກຣິງວັນກົດ ພົມຂ້າອັນຈິນ	ກຣິງວັນກົດ ພົມຂ້າອັນຈິນ
ນຶກຖານ.....	ນຶກຖານ(๑๖)
໨.ຂ້າຂໍ້ບາພະອຸປະຍາຈາຍຂ້າຂໍ້ບາພະອຸປະຍາຈາຍ
ກົດ ອັນທີ່ນ່ານໄຟສູນາສູຫອງ	ກົດ ອັນທີ່ນ່ານໄຟສູນາສູຫອງ
ຕົນໄປສູ່ອູ່ຍາວເຮື	ຕົນໄປສູ່ອູ່ຍາວເຮື
໩. (ອນ).....ກົດຄືນເອາຂ້າຖານ	(ອນ).....ກົດ ດາເອາຂ້າທ່ານ
ທີ່ໄປສູງໃນໄໄວຂ້າຖານ	ທີ່ໄປສູງ ຈົ່ງຄືນໃຫ້ໄດ້ໄວຂ້າທ່ານ
໩.ທ່ານນັພິດ.....ທ່ານນັພິດ.....
ແກພຣະເຈົ້າແຜນຄືນແກເຈົ້າບ້ານ	ແກພຣະເຈົ້າແຜນຄືນ ແກເຈົ້າບ້ານ
ເຈົ້າເນື່ອງ.....ຈົງແມນເຈົ້າໄກ	ເຈົ້າເນື່ອງ.....ຈົງ ແມ້ນເຈົ້າໄກ(๑๐)
ນຸ່ງໃສ່ໄຫຼີປ.....	ນຸ່ງ(๑๐)ໄຫຼີ ໄຫຼີປ.....
໩.ເນື່ອງ.....ຈັກເນື່ອງ.....ຈັກ
ບັນຄົນໃຫ້ເຈົ້າຂ້ານັນ.....	ບັນຄົນໃຫ້ເຈົ້າຂ້ານັນ
ໄຫຍອນກວະພະ	ກັບອັນຄວະພະ
໩.ຄົນຖານແຄເອມາຄົນທ່ານແດເອມາ
ນີໄຫ້ທ່ານອາຊຸາຖານນັ້ນ ຂາດ	ນີໄຫ້ພື້ນອາຊຸາທ່ານນັ້ນ ຂາດ
ຮາສາສຕ່ຽມຄາສຕ່ຽມ	ຮາສາສຕ່ຽມຄາສຕ່ຽມ ທ່ານ
.....ແຕ່ງໃຫ້ໄດ້ແຕ່ງໃຫ້ໄດ້
໩. ແກມນັນແດແກຜູ້ເອາຂ້າຖານ	ແກມນັນແດແກຜູ້ເອາຂ້າທ່ານ
ມານນັ້ນສັແດ ໃນດັງນີ້ຜູ້ໄດ້	ມານນັ້ນສັແດ ໃນດັງນີ້ຜູ້ໄດ້
ຫາກລົມເສແດໄວ້ຂ້າຖານ	ຫາກລະເມີດແດໄວ້ຂ້າທ່ານ
ພື້ນສາມວັນຄົນ	ພື້ນສາມວັນ ຄົນ
໩. ຜູ້....ນັ້ນໄສຖານຈັກໃຫ້ໃຫນ	ຜູ້....ນັ້ນໄຫຼີ ທ່ານຈັກໃຫ້ໃຫນ(๑๑)
ແລວນແລ້ມນີ້ພັນໄປຈຸງ	ແລວນແລ້ມນີ້ພັນ(๑๒)ໄປຈຸງ
ເລີງທ້າວນ ພົກເປັນທ້າມື່ນທ້າພັນ	ເລີງທ້າວນ ພອເບື່ນທ້າມື່ນທ້າພັນ
໩.ວັນໄປປະຍາທີ່ນາດວັນໄປ ເຫັນພື້ນຂາດ
ດີສີ່ພົປະວັນໃນດັງອັນ	ດີສີ່ ພອເບື່ນແປດວັນໃນດັງອັນ(๑๓)
ແລ້ມງັງໄວ້ຂ້າຖານພົນໃນແປດວັນ	ແລ້ມງັງໄວ້ຂ້າທ່ານພົນໃນແປດວັນ

Jarvis หลักที่ ๓๙

๓๗. สินใหม่ห้ามีห้าพนั้ แม่นซี่
พันวันนิงก็ตี ท่านจักกอต
สินใหม่แก่นน้ำ	สินใหม่(๒๕)ห้ามีห้าพนั้ แม่นซี่
พันวันหนึ่งก็ตี ห่านจักกอต
สินใหม่แก่นน้ำ
๓๘. ผู้นั้นโดยขนาดดังลักษณะท่าน
แล้วไปบ้านเก่าไปจากวิชัยนันเด
เห็นแผนกตอนนั้นอันดีเมื่อส	ผู้นั้น โดยขนาดดังลักษณะท่าน
และไปบ้านเก่าไปจากวิชัยนันเด
เห็นแผนกตอนนั้นอันดีเมื่อ
๓๙.ท่านจักกใหม่ตอนคุกท่าน
โดยก็ตี ดังขนาดธรรมศาตร
ราชศาตร์โสดแล ๐ มา |ห่านจักกใหม่ตอนปู่ห่าน
โดยศักดิ์ ดังขนาดธรรมศาตร์
ราชศาตร์โสดแล ๐ มา—
๔๐. ตรานิ่งโสด ในบ้านผู้จักกล่าว
นี้แล แลมีโภชนาตผู้คนท่าน
ไปจอดตอนก็ตี ไปกลาษบ้านของ
ตนก็ตี	ตรานิ่งโสด ในบ้านผู้จักกล่าว
นี้แล แลมีโภชนาตผู้คนท่าน ^๑
ไปจอด(๒๖)ตนก็ตี ไปกราย(๒๗)บ้านของ
ตนก็ตี
๔๑. กโนยอนนลักษณ์วิชัยช้างม้า
สห.....อันได ไปจอดไป
กลาษตอนก็ตี ให้นายเจ้าบ้านเจ้า	กโนยอนนลักษณ์วิชัยช้างม้า
สห.....อันได ไปจอดไป
กลาษตอนก็ตี ให้นายเจ้าบ้านเจ้า
๔๒. เรือน.....พิจารณา คณรูวะ
กโนยชริง เออาจุ่งได้แลเอากโนย
นน้อกของ.....
๔๓.เจ้าไกวฯบ้านชริงชริง	เรือน.....พิจารณา คณรูวะ
กโนยชริง เออาจุ่งได้แลเอากโนย
นน้อกของ.....
.....เจ้าไกวฯบ้านชริงชริง
๔๔. ตามหาสักก้อน ดัง.....
๔๕. _____(ชารุด)	ตามหาสักก้อน ดัง.....
_____(ชารุด)

ຕ້ານທີ ๒

ຄໍາຈາກສຶກ

၁. ນິງໃຫ້ໄດ້ແກມນັນຜູ້ຂອບນັນພື້ນ
ຂອຍຄ່ໂນຍຈກກ່ໄປແລ້ວໄດ້ດວຍຄ່ໂນຍ
ຜູ້ນີ້
၂. ໄສທ່ານບໍ່ມີໄຫ້ແກ່ຜູ້ມັນຮອບ
ຄ່ໂນຍຄົນນີ້ ຂໍ້ວານນັນແກນຄົນ
ຂຶ້ນທັກຄົງຂຶ້ນນີ້
၃. ແລ່ມນັນເອາຫິຈາກຄົມໂດຍພະ
ປະຫຍຸນດີທຸນຈິງພໍ່ເຈົ້າຂອງນານນີ້
ດວຍນານນີ້ຈົ່ງຂຶ້ນເດືອຍ
၄. ກໍດີຕົນຈະເພິ່ນໄດ້ນຳເນັດແຄຖາ
ອັນນີ້ໄປອຸບເກຍາແລດູ້ຕົວ
ເຈົ້າຂອງໄປເຄີງແລລືຈິງຈັກເອານນີ້
၅. ນາ ທ່ານແຕງໃຫ້ເຫັນດົງເຫຼືອນ
ນັນຂາດນິງໃສທ່ານແຕງໂດຍ
ອັນວ່າກາຄອຸບເກຍາອູ້ແກ
၆. ດີໄປເອົງກອນນັນແດລແນນຢູ່
ນີ້ສັບຕາຍທີ່ໂນຍໄສທ່ານຢູ່
ບັນກັນເມື່ອທັນ ອ ມາຕຣານິໂສ
၇. ດົກໂນຍຕານກໍຈຳນຸ່າໄດ້ເຂົ້າຂອງ
ທຳແນປຈ້າກນວ່າມປ່ຽນອັນນີ້ໄດ້
ຕາກກໍໄດ້ດັ່ງອັນແລກລາຍໄປໄວ້
၈. ເມື່ອຜູ້ນີ້ພື້ນອອງຈົມາການໄຟໄວ້
ຮົມວັນພົດຈັນຂອງຜູ້ນີ້ທ່ານ
ກໍມີໃຫ້ໄດ້ສັກອັນເລີຍນູ່ຮາ
၉. ຄາທ່ານລົກ໌ໃຫ້ໂທສົດງ້ານາດື່ລົກ໌
ແລກນາດອໍາລົກອັນນີ້ໃນພະຣາຊ
ສາສົດຮັງຄູາໃສທ່ານຈັກ໌ (ເອາ

ຄໍາອ້ານນິ້ງຈຸນັນ

- ທີ່ນິ້ງໃຫ້ໄດ້ແກມນັນຜູ້ຂ່ອຍ (၁၃) ນິ້ນ ພື້ນ
ຂ່ອຍໂນຍຈັກໄປແລະໄດ້ດ້ວຍໂນຍ
ຜູ້ນີ້
- ໄຊ້ຮ້າ ທ່ານບົນໄດ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ມັນຂ່ອຍ
ຂ່ອຍຄົນນີ້ ຂໍ້ວ່ານນັນເຫັນຄົນ
ຂຶ້ນທັກຄົງຂຶ້ນນີ້
ແລະມັນເອາຫິຈາກຄາໂດຍພະ
ປະຫຍຸນດີ ທ່ານຈິງພໍ່ເຈົ້າຂອງນັນສື່
ດ້ວຍນັນນີ້ ດັ່ງຂ່ອນນີ້ດ້ວຍ
ກີດ້ ຕານຈະເພິ່ນໄດ້ນຳເຫັນແລດູາ
ອັນນີ້ໄປອຸບເກຍາ (၁၄) ແລະອູ້ຕົວ (၁၀)
ເຈົ້າຂອງໄປເຄີງແລລືຈິງຈັກເອານນີ້
ນາ ທ່ານແຕ່ງໃຫ້ເຫັນດັ່ງເຫຼືອນ
ນັນ ຂາດທັນນີ້ໄຊ້ຮ້າທ່ານແຕ່ງໂດຍ
ອັນວ່າກາຄອຸບເກຍາຄູ່ ॥—
ລະໄປເອົງກ່ອນນີ້ ແລະແມ່ນຍັງ
ນີ້ສັບຕາຍດ້ວຍໂນຍໄຊ້ຮ້າ ທ່ານຍັງ
ບັນກັນເມື່ອທັນ ອ ມາຕຣາຫັ່ງໂສ—
ດ້ານໂນຍຕົນກີ່ຈັນກຸມໄດ້ ຂ້າວຂອງ
ທຳແນປ ຂ້າຄົນ ວັນອ (၁၁) ປອພໍ່ນ ອັນໄດ້
ຕາກກໍໄດ້ດັ່ງຄືນແລະກລາຍໄປໄວ້
ເມື່ອ ຜູ້ນີ້ພື້ນອ້ອງຈາຍາທ່ານໄວ້
ຮົມວັນ (၁၂) ຜົດັ່ງອື່ນຂອງຜູ້ນີ້ທ່ານ
ກໍມີໃຫ້ໄດ້ສັກອັນເລີຍ ນູ່ຮາ—
ພ ທ່ານຈັກໃຫ້ໂທສົດງ້ານາດື່ລົກ໌
ແລກນາດອໍາລົກອັນນີ້ໃນພະຣາຊ
ສາສົດຮັງຄູາໄຊ້ຮ້າ ທ່ານຈັກ (ເອາ

១០. ໂກສ) ໂດຍນັ້ນແລດ O ນາມຕາ
ນິງໂສດໃນນ້ຳນັ້ນຂອງຄນກລາວນີ້
ແລ້ວແລ້ວມີໂຈຮລກວັນປ່ຽນທັກນາ
១១. ໄປກາຍຕົນກົດໄປຈາດເຮືອນ
ກົດລົ້ອຍຜູ້ນັ້ນອຸບເນກາມແດນນີ້
ເອົາແລະໃຫ້ປລອຊໄປອອນ
១២. ນິນິງໂສດພິຈາລາກກ່ຽວ່າງໆໂມຍແລດ
ພ່ອກໍໂມຍນັ້ນພື້ນອົງຕົນກາຍ
ແສ່ງດະໄຫ້ປລອຍໄປ
១៣. ອັນນິນິງໂສດເຫັນກໍໂມຍນັ້ນເປັນ
ຫຼາຜູ້ໄທໝູກລາຍກລວງແກກກົດຜູ້
ໄຫ້ຢູ່ແລປລອຍໄປ
១៤. ປ O ອັນນິນິງໂສດເອົາດໍໂມຍນັ້ນ
ແລ້ວແລກລາຍກໍໂມຍນັ້ນຈຳງັງຜູ້
ອັນຕົນກາຍແຫ່ນແກ່
១៥. ສິນຈຳງັງກໍໂມຍນັ້ນແລປລອຍໄປ
O ອັນນິນິງໂສດພ່ອເຈົ້າອອນເຈົ້າ
ໄລກໍໂມຍໄປເລີນນ້ຳນັດ
១៦. ຜູ້ກາຍເຈົ້າຂອງຮ່ອງໃຫ້ຂອຍກຸ່ມ
ພ່ອເຈົ້ານ້ຳນັດເຈົ້າເຮືອນນັນກ່ຽວ
ນ້ຳນັດແກລາຍນີ້ຜູ້ງຂອຍ
១៧. ແດລະກໍໂມຍນັ້ນປລອຍໄປກົດ
ທັງນໍ້ວ່າປະການນິງອົນກາວວາ
ອຸບເນກາມແດນນີ້ເອົາຜູ້ນັ້ນແລ້ວແລ້
១៨. ວາພ່ອພື້ນອົງຕົນແລ້ວລະອັນນ
ກາວວາເຈົ້າຜູ້ໄຫ້ຢູ່ແລ້ວລະອັນນ
ກາວວາກີນສິນຈຳງັງກໍໂມຍແລດ
១៩. ລະອັນກາວວາກົດລ້ອຍນ້ອກຖຸນ
ແລ້ວລະ ອົກຕີ ທັງນີ້ແລມື່ເນື້ອ
ໃດໃນນ້ຳນັດໃນນາຍໄດເຮືອນໄດ

ໂທຍ) ໂດຍນັ້ນແລດ O ນາມຕາ
ນິນິງໂສດໃນນ້ຳນັ້ນຂອງຄນກລາວນີ້
ແລ້ວແລ້ວມີໂຈຮລກວັນປ່ຽນທັກນາ
ໄປກາຍຕົນກົດໄປຈາດເຮືອນ
ກົດລົ້ອຍຜູ້ນັ້ນອຸບເນກາມແດນນີ້
ເອົາແລະລະໃຫ້ປລອຍໄປ ອັນ
ຫຼັນໂສດພິຈາລາກກ່ຽວ່າງໂມຍແລດ
ພ່ອກໍໂມຍນັ້ນ ພົນ້ອງຕົນກາຍ
ແສ່ງດະໄຫ້ປລອຍໄປ
ອັນຫຼັນໂສດເຫັນໂມຍນັ້ນເປັນ
ຫຼາຜູ້ໄທໝູກລາຍ ກລວັງແກ່ກົດຜູ້
ໄຫ້ຢູ່ແລະປລ່ອຍໄປ—
ປ O ອັນຫຼັນໂສດເອົາໂມຍນັ້ນ
ແລ້ວແກລາຍນີ້ໂມຍນັ້ນ ຈຳງັງ
ອັນຕົນກາຍເຫັນແກ່
ສິນຈຳງັງໂມຍນັ້ນແລະປລ່ອຍໄປ
O ອັນຫຼັນໂສດພ່ອເຈົ້າອອນເຈົ້າ
ໄລ່ໂມຍໄປເລີນນ້ຳນັດ
ຜູ້ກາຍ ເຈົ້າອອງຮ່ອງໃຫ້ຂ່ອຍກຸມ
ພ່ອເຈົ້ານ້ຳນັດເຈົ້າເຮືອນນີ້ກີ່ຍື້ງ(៣៤)
ນ້ຳນັດແກລາຍນີ້ຜູ້ງຂ່ອຍ
ແລະລະຂໂມຍນັ້ນປລ່ອຍໄປກົດ
ທັງນໍ້ວ່າປະການນິ້ງ ອັນດ້ວຍວ່າ
ອຸບເນກາມແດນເອົາຜູ້ນັ້ນແລດ ແລະ
ວາພ່ອພື້ນອົງຕົນແລະລະ ອັນ
ກົດລ້ວວ່າຫຼາຜູ້ໄຫ້ຢູ່ແລະລະ ອັນ
ກົດລ້ວວ່າກີນສິນຈຳງັງໂມຍແລະ
ລະ ອັນດ້ວຍວ່າກົດລ້ອຍກຸມ
ແລະລະ ອົກຕີ ທັງນີ້ແລມື່ເນື້ອ
ໃດ ໃນນ້ຳນັດໃນນາຍໄດເຮືອນໄດ

<p>๒๐. ในຜູ້ອັນນີ້ທ່ານຈັກໄຫ້ໂທສ
(ດຸຈລັກຂະໜາງ) ແລະຄນທ່ານຂອງ
ທ່ານຊື່ຖາກດີອັນນຳໂມຍອນເອາແດ່</p> <p>๒๑. ແລະທ່ານຈັກໄຫ້ໃຊ້ຈຸງສິ້ນໜີ້ສິນ
(ດັ່ງທ່ານ) ຈັກໄໝນກໍໂນຍບນນີ້
ທ່ານຈັກທົດໃຫ້ໃຊ້ສິນຈຳຈັງ</p> <p>๒໨. ແລະຈັກໄໝນຕົນຄູນນັດໂຍ
(ສົກດີຢູ່ສ) ແລະເພື່ອຖາ ຈັກໄໝ
ດັ່ນນັ້ນແມ່ນທ່ານຫົນໄປສູ່ຕຸນ
ກີດ</p> <p>๒໩. ຜູ້ອັນນຳໂມຍລັກໄປ ແລະຕົນຈຳສັງ
(ໄປໄໝໂດຍ) ປະສົງສິ້ນຊື່ຖາກດີ
ແລະຕົນພາໄປຄວາມໄປເວັນແກ່
ເຈົ້າໄກ</p> <p>๒໪. ທ່ານຈັກໄຫ້ພື້ນອາຫຼາມທ່ານດັ່ງ—
ອນນັນາດຣາຊສາສຕຣະຮຣມສາສຕຣ
ອນນທ່ານແຕ່ງໄດ້ຄ່າສິນ</p> <p>๒໫. ຈຳຈັນກີໄດ້ໄດ້ຄ່າຕົນຄູກີໄດ້ຄ່າໄດ້
ຂອງຜູ້ອັນນັ້ນກີໄດ້ສົງຮູ້ວ່າເຈົ້າໃໝ່
ຈັກບິນເຈັດຈັກທ່ານແຕ່ງໃຫ້</p> <p>๒໬. ໄວດັ່ງອັນແລະເປັນດັ່ງຄູາ (ກາກອນ)
ອຸເນກຍາເຫັນແກ່ໂມຍກວ່າອາຫຼາມ
ປຽບປັດເຈົ້າໄກດັ່ງອັນພີ</p> <p>๒໭. ໃຫ້ຮ້າຍທ່ານຜູ້ທຸກໂທລມໄຫ້ຈຳເຮອງ
ແກ່ນນັ້ນເພື່ອນມນີ້ O ມາຕຣານິງ
ໂສຄອນິງຜູ້ວ່າຊື່ນີ້ລັກຂອງໃນ</p> <p>๒໮. ບ້ານທ່ານກີໄດ້ຄົກຂ້າອນນທ່ານຜູ້ໄດ້
ຜູ້ນິ້ງຂວາງດົນໄປລັກທ່ານກີໄດ້ໄປລັກ
ດວຍກົນແລວກີດ</p> | <p>ໃນຜູ້ອັນນີ້ທ່ານຈັກໄຫ້ໂທຍ
(ດຸຈລັກຂາຍາ) ແລະຄນທ່ານ ຂອງ
ທ່ານຊື່ຖາກດີອັນນຳໂມຍອນເອາແດ່
ແລະທ່ານຈັກໄຫ້ໃຊ້ຈຸງສິ້ນໜີ້ສິນ
(ດັ່ງທ່ານ) ຈັກໄໝນໂນຍນີ້
ທ່ານຈັກທົດໃຫ້ໃຊ້ສິນຈຳຈັງ
ແລະຈັກໄໝນຕົນນູ່ນັດໂຍ
(ສົກດີຢູ່ສ) ແລະເພື່ອຖາ ຈັກໄໝ
ດັ່ນນັ້ນ ແມ່ນທ່ານຫົນໄປສູ່ຕຸນ
ກີດ</p> <p>ຜູ້ອັນນຳໂມຍລັກໄປ ແລະຕົນຈະສຳ
(ໄປໄໝໂດຍ) ປະສົງສິ້ນຊື່ຖາກດີ
ແລະຕົນພາໄປຄວາມໄປເວັນແກ່
ເຈົ້າໄກ</p> <p>ທ່ານຈັກໄຫ້ພື້ນອາຫຼາມທ່ານດັ່ງ—
ອັນ ພາດຣາຊສຕຣະຮຣມສາສຕຣ
ອັນທ່ານແຕ່ງ ໄດ້ຄ່າສິນ
ຈຳຈັນກີໄດ້ ໄດ້ຄ່າຕົນນູ່ກີໄດ້ ຄ່າໄດ້
ຂອງຜູ້ອັນນັ້ນກີໄດ້ ຊົ່ງຮູ້ວ່າເຈົ້າໃໝ່
ຈັກນຳເຫັນຈັດຈັກທ່ານແຕ່ງໃຫ້
ໄວ້ດັ່ງອັນແລະເປັນດັ່ງຄູາ (ກາກອນ)
ອຸເນກຍາເຫັນແກ່ໂມຍກວ່າອາຫຼາມ
ປຽບປັດເຈົ້າໄກໄວ້ໄທດັ່ງອັນ ພີ
ໃຫ້ຮ້າຍທ່ານຜູ້ທຸກໆ ໂທຍນີໄຫ້ຈຳເຮົາ
ແກ່ມັນເພື່ອນມັນ O ມາຕຣານິງ
ໂສດ ອັ່ນຜູ້ວ່າຊື່ນີ້ລັກຂອງໃນ
ບ້ານທ່ານກີດ ລັກຂ້າອັນທ່ານຜູ້ໄດ້
ຜູ້ນິ້ງຂວາງດົນໄປລັກທ່ານກີດ ໄປລັກ
ດ້ວຍກົນແລວກີດ</p> |
|---|--|

- ໜະ. ແລ້ວວ່າຜູ້ເນີງລົກລະມສົງສິນທ່ານ
ອຸນນານພື້ນໃນປ່ຽນສົບປົ້ນລັກ
ໃນທີ່ນີ້ນີ້ກ່ອນ
၃၀. ລົກຜູ່ງນີ້ອັນຫາຜູ້ຮ່າຍແຫນນນີ້ໄດ້
ສັກອັນດັງອັນກໍຕີໄສຄຳຜູ້ນີ້ໄສໄຈ
ແລເວາໂຈຣກາຍມນອກ
၃၁. ໄນຖຸລແກເຈົ້າໄທມານອກແກປຽງ
ຄົນດີທ່ານໄໝໝຶດຈັງ (ມັນກນ)
ລົກຮັງຕັນນີ້ໂດຍຄູໃນນີ້ ອນ—
၃၂. ນີ້ຜູ້ນີ້ເອາຫັນສິນໃໝ່ຜູ່ງນີ້ທ່ານ
ຈົກເຕັງໃຫ້ໄດ້ແກມນ໌ໂດຍບາດ
ຮາຂ່າສຕຣະຮຣມຄາສຕ—
၃၃. ຮໂສດ (ສິງ) ທ່ານຈົກຍົນນີ້ຜູ້ນີ້
(ມາຄື່ອ) ລູກ (ໜະໝາ) ທ່ານແລ
O ມາຕຣານິ່ງໂສດ ພິມື່ຄົນຈົກໄປ່
ຮ່າວີ່ພ່າມຊີງ
၃၄. ເຂົ້າເຂົ້າອອງທ່ານແມນ໌ລູກສົ່ນ
ລູກຫວານທ່ານຄົນໄດ້ກໍຕີອັນຈຳ
ຂອງນີ້ໃຫ້ແລອນນີ້ໄມ້
၃၅. ມື່ຄົນທັງໝາຍຂອຍກຸ່ມຂອຍເຈົ້າໄດ້
ແມນຜູ້ໄລຜູ້ນັ້ນນີ້ຄື່ອກດານ
ຕຣາບເກື້ອງແຫດກໃ—
၃၆. ໜູ້ໂດໃຫ້ເອານນັ້ນຈຸງໄດ້ແລໃຫ້ໄປຄວາຍ
ແກທ່ານ ທ່ານນາດໄໝ່ໃຫ້ເປັນ
ຈົງວັນຜູ້ (ໄດ້ມັນແມນນັ້ນ—
၃၇. ນ) ເພີ່ງກໍທຳທິ່ນຫັນນີ້ໄດ້ ໃຫ້ເປັນ
ບາດແກ່ທັງໝາຍທ່ານຈົກກໍທຳ O
ຜູ້ໄດ້ອັນ (ອຸເນກໝານເອາ)
၃၈. ກນຜູ້ຮ່າຍນັ້ນໃຫ້ປລອຍປ່ອຍໄດ້
ຂອຍກຸ່ມຜູ້ຮ່າຍນັ້ນດັ່ງອັນໄຫວ້ ທ່ານ
ຈົກໄໝ່ນັ້ນໂດຍບາດ
- ແລ້ວວ່າຜູ້ນີ້ລັກເລີຍ (၃၅)ສິ່ງສິນທ່ານ
ອັນນານພື້ນໃນປ່ຽນສົບປົ້ນນີ້ ອັນລັກ
ໃນທີ່ນີ້ນີ້ກໍຕີ ໃນ
ລັກຜູ່ງນີ້ອັນຫາຜູ້ຮ່າຍແຫນນນີ້ໄດ້
ສັກອັນດັ່ງອັນກໍຕີໄຫວ້ ກນຜູ້ນີ້ໄສໄຈ
ແລ້ວເຈົ້າໂຈຣກາຍມນອກ
ໄນ່ຖຸລແກເຈົ້າໄທມານອກແກປຽງ (၃၆)
ຄົນດີ ທ່ານໄໝໝຶດຈັງ (ມັນກນ)
ລັກ ຮັ້ງຕົນນັ້ນໂດຍຫຼູ້ໃນນັ້ນ ອ—
ນີ້ຜູ້ນີ້ເອາຫັນສິນໃໝ່ຜູ່ງນີ້ ທ່ານ
ຈົກເຕັງໃຫ້ໄດ້ແກມນັ້ນໂດຍບາດ
ຮາຂ່າສຕຣະຮຣມຄາສຕ—
ຮໂສດ ຜົ່ງທ່ານຈົກຍ (၃၇)ນັ້ນຜູ້ນີ້
(ມາຄື່ອ) ລູກ (ໜະໝາ) ທ່ານແລ
O ມາຕຣານິ່ງໂສດ ພິມື່ຄົນຈົກໄປ່
ຮ່າວີ່ພ່າມ (၃၈)ຊີງ
ເຂົ້າເຂົ້າອອງທ່ານ ແມ່ນ໌ລູກສົ່ນ
ລູກຫວານທ່ານຄົນໄດ້ກໍຕີ ອັນຈຳ
ຂອງນີ້ໃຫ້ ແລະອັນນີ້ໄມ້
ມື່ຄົນທັງໝາຍຂ່ອຍກຸ່ມຂ່ອຍເຈົ້າໄດ້
ແມນຜູ້ໄລຜູ້ນັ້ນນັ້ນຄົ້ອກດານ
ຕຣາບເກື້ອງແຫດກໃ—
ໜູ້ໂດໃຫ້ເອານນັ້ນຈຸງໄດ້ ແລະໃຫ້ໄປຄວາຍ
ແກທ່ານ ທ່ານນາດໄໝ່ໃຫ້ເປັນ
ຈົງວັນຜູ້ (ໄດ້ມັນ ແມ່ນນັ້ນ—
ນ) ເພີ່ງກໍທຳທິ່ນຫັນນີ້ໄດ້ ໃຫ້ເປັນ
ບາດແກ່ທັງໝາຍທ່ານຈົກກະທຳ O
ຜູ້ໄດ້ອັນ (ອຸເນກໝານເອາ)
ກນຜູ້ຮ່າຍນີ້ໃຫ້ປລ່ອຍ ບ່ອຍໄລ່
ຂ່ອຍກຸ່ມຜູ້ຮ່າຍນີ້ດັ່ງອັນໄຫວ້ ທ່ານ
ຈົກໄໝ່ນັ້ນໂດຍບາດ

<p>๔๕. ແລະທີ່ອັນແຕສິນອັນເສີໃນຜູ້ຮ້າຍ
ອັນຊີງເວັນນີ້ເທົ່າໄດ້ໄສ ທ່ານຈັກໃຫ້
ໃຊ້ຈຸ່ງສົ່ນແຄງຢາວຸເນບກ—</p> <p>๔៦. ພາ O ມາຕຣານິງໂສດ ຜົ່ງໄດຈັກນີ້
ກາຮອນກັກທຳ (ແລກກາຮອນໄດອັນນີ້)
ກົດແລ້ງຂ້າວວ່າວ່າຂໍາກວາຍໄນ</p> <p>๔៧. ໃຫ້ເວົວວ່າກວາຍນັ້ນອັນຈັກຈ້າມນີ້
ໜີ້ໃກ້ກັນເຫັນທັງທ່ລາຍແມ່ນມຸນ
ນາຍໄສ.....</p> <p>๔៨.ໄພຣໄສໃຫ້ມຸນນາຍຮ້າຍ
ເພື່ອນຕົນແລ້ວເພື່ອນຂອງດົນຮ້າຍ
ຜູ້ກຳທຳ.....</p> <p>๔៩. ນິ້ງສຸກິນນັ້ນທ້ານບົນທ້ານສູງ
ທັງໝ່ານພະປ່ຽນຕີເພື່ອ (ໂບຍຜູ້)
ທຳປ່ລຍນປ່ລອນ</p> <p>៥០. ຜູ້ຮ້າຍນັ້ນກັກທ່ານກິນ ປ່ລອນ
ທັງທ່ານ.....ຄນ້ຽງ
ທັງທ່ລາຍເພື່ອນໄໝ (ພະປ່ຽນຕີອັນ)</p> <p>៥១. ນີ້ແລ້ງໄດ້ທາກລົມເມື່ອສແລ້ກາກ
ຈ້າກິນນີ້ໃກນນຽງທັງທ່ລາຍໃສ
ແນນຂຶ້ອງນັ້ນ.....</p> <p>៥២. ນາກວາມາຂກທ່ານກິນແລ.....
ທັງທ່ລາຍນີ້ແລ້ງໄດ້ໃສໄຈ.....</p> <p>៥៣.ເຈົ້າໄຫຍ້ໄດ້ແກ່ງຸ່ງອັນ
.....
៥៤.ໄປຖຸລແກ່ທ່ານ
.....ຄນຸ່ງນັ້ນ.....
ໃຈໜີ້ແກ່ເຈົ້າໄກ</p> | <p>ແລະທີ່ອັນແຕສິນອັນເສີໃນຜູ້ຮ້າຍ
ອັນຊີງເວັນນີ້ເທົ່າໄດ້ໄຊ້ ທ່ານຈັກໃຫ້
ໃຊ້ຈຸ່ງສົ່ນ ແລະອໍາວ່າອຸເນບກ—</p> <p>ໝາ O ມາຕຣາໜິງໂສດຜົ່ງໄດຈັກນີ້
ກາຮອນກັກທຳ (ແລກກາຮອນໄດອັນນີ້)
ກົດ ແລະຈະໜ່າວວ່າກວາຍ ໄນ
ໃຫ້ເວົວວ່າກວາຍນີ້ອັນຈັກມ່ານ
ໜີ້ໃກ້ກັນເຫັນທັງທ່ລາຍ ແມ່ນມຸດ
ນາຍໄຊ້.....
.....ໄພຣໄສໃຫ້ມຸນນາຍຮ້າຍ
ເພື່ອນຕົນແລ້ວເພື່ອນຂອງດົນຮ້າຍ
ຜູ້ກຳທຳ.....</p> <p>ຫົ່ງສຸກິນນັ້ນທ້ານບົນທ້ານສູງ
ທັງເກີນພະປ່ຽນຕີເພື່ອ (ໂບຍຜູ້)
ທຳປ່ລຍນປ່ລອນ</p> <p>ຜູ້ຮ້າຍນັ້ນກັກທ່ານກິນ ປ່ລອນ
ທັງທ່ານ.....ຄຣິນຮ້າຍ
ທັງທ່ລາຍເພື່ອນນີ້ (ພະປ່ຽນຕີອັນ)
ໜີ້ ແລະຜູ້ໄດ້ທາກລະເມີດແລະທາກ
ຈ້າກິນນີ້ ຄຣິນຮ້າທັງທ່ລາຍໄຊ້
ແມ່ນຂຶ້ອງນັ້ນ.....</p> <p>ນາກວາມາຂກທ່ານກິນແລ.....
ທັງທ່ລາຍນີ້ແລ້ງໄດ້ໃສໄຈ
.....ເຈົ້າໄຫຍ້ໄດ້ແກ່ງຸ່ງອັນ
.....
.....ໄປຖຸລແກ່ທ່ານ
.....ຄນຸ່ງນັ້ນ.....
ໃຈໜີ້ແກ່ເຈົ້າໄກ</p> |
|--|---|

ຈາກກຫລັກທີ ๓๙

ຂ.ເຈົ້າໄທຄວຍຫືສຳຫັນ	ເຈົ້າໄທຕົວຫຼື້ອໍາໃຊ້ຮ່ານ
ຮວ່ານມັນຜູ້ນັງຈິງໃຫ້ໃຫ້ແດ	ຮາງວັດມັນຜູ້ນີ້ ຈຶ່ງໃຫ້ໃຫ້ແດ
ຫນີ້ສິນ.....	ຫນີ້ສິນ.....
ຂ.ໂສດຄນຸ້ດງນີ້	ໂສດ ຄນຸ້ດັ່ງນີ້
ຄົວພຣະຣາຊກົດົກຂອຍຫອນ	ຄົວວ່າພຣະຣາຊກົດົກຂ່ອຍຫອນ
ບ້ານຫອມເນື່ອງແກ່.....	ບ້ານຫ້ອມເນື່ອງແກ່.....
ຂ.ໃນຝູ່ງດົງນີ້ໄສອນີ	ໃນຝູ່ງດົງນີ້ໃຊ້ຮ່ານ ອັນ
ທ່ານເຈົ້າໄທຈົກນັກໃຫ້ຜິດແດໃຫນ	ທ່ານເຈົ້າໄທຈົກນັກໃຫ້ຜິດແດໃຫນ
ແກ່.....	ແກ່.....
ຂ.ກຽມທົງຫດາຍ.....	ກຽມທົງຫດາຍ.....
ຂ.ແມ່ນຫຼືກນຸ້ງ.....	ແມ່ນຫຼືກນຸ້ງ.....
ຂ.ລັກເອົານີ້ໄດ້.....	ລັກເອົານີ້ໄດ້.....

ຈາກສັກລັກທີ 38

ອົບນາຍຄໍາ

- (1) _____ 5 ພັກຄູ ເລຂ້ຕັ້ງທັນໜ້າຂໍາຮຸດ ຍັງເຫຼືອແຕ່ເລຂ້ທ້າຍຕັ້ງເດືອກ ດືອເລຂ້ 5 ແລະ ໃນຮວ່າງ
ພ.ສ. 1800 ປຶ້ງ ພ.ສ. 2000 ມີສັກຮາຊທີ່ລົງທ້າຍດ້ວຍເລຂ້ 5 ທີ່ຈິງຕຽບກັບປີຜູອຍໆ 3 ຄວັງ ດືອ
ປີຜູອຍໆ ມາຮັກຮາຊ 1235 ຈຸລັສັກຮາຊ 675 (ພ.ສ. 1856)
ປີຜູອຍໆ ມາຮັກຮາຊ 1295 ຈຸລັສັກຮາຊ 735 (ພ.ສ. 1916)
ປີຜູອຍໆ ມາຮັກຮາຊ 1355 ຈຸລັສັກຮາຊ 795 (ພ.ສ. 1976)
- (2) ຜັກໄທ = ແບບໄທ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທໃຊ້.
- (3) ມື້ອົງ = ວັນ.
- (4) ລວງມັນ ຕຽບກັບຂໍ້ອື່ນກະແລະຂໍ້ອື່ນກະໂຫຍດທີ່ລົງທ້າຍເຫັນວ່າ ລວງ ກົດ້ອ ອັດີສັກ ມັນ ກົດ້ອ ເຕະ ແຕ່ໃນທີ່ນີ້
ເປັນຂໍ້ອື່ນວ່າ ວັນໄທຢັນດີທີ່ນີ້ ທີ່ຈິງເຄົກ 10 ສັກ ທີ່ເຮັດວຽກວ່າແມວັນໄທ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ທີ່ມື້ອົງ ແລະ ເຄົກ 12
ນັກໝັກທີ່ເຮັດວຽກວ່າ ລູກວັນໄທ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ທີ່ມື້ອົງ ມາໃຊ້ເປັນວັນເຮັດວຽກວ່າວັນໄທ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ທີ່ມື້ອົງ.
- (5) ຜຸດຸນີ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ເປັນຂໍ້ອື່ນດາວນັກໝັກທີ່ມີ 4 ດວງ ເຮັດວຽກວ່າ ດາວເພດານ ດືອ 2 ດວງໜ້າ ເຮັດວຽກວ່າ
ບຸຮັພຜຸດຸນີ ເປັນດາວຖາກທີ່ 11 ໄດ້ແກ່ດາວເພດານຕອນໜ້າ ອີກ 2 ດວງໜ້າ ເຮັດວຽກວ່າ ອຸດັພຜຸດຸນີ
ເປັນດາວຖາກທີ່ 12 ໄດ້ແກ່ດາວເພດານຕອນໜ້າ.
- (6) ກາຖົດຍີ = ກາຖົດ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ຂໍອັບັງຄັບ.
- (7) ບໍເທິງ = ໄນ່ນານ.
- (8) ມະນຸຍັນຮຣມ = ຮຣມອັນນຸຄລົງມື ເຊັ່ນແມຕຕາກຮຸນາເປັນຕົ້ນ.
- (9) ປັບປຸງບຸດີ = ບັນຍຸງົດີ, ສັນສົກຖົວ່າ ປັບປຸງບຸດີ, ມຄຖົວ່າ ປັບປຸງບຸດີ.
- (10) ຕວານ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ຕຽບກັບການຍາມລາຍຸວ່າ ເມວາງ ແປລວ່ານາຍ (ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ເຊິ່ງ) ເພຣະະຈະນັ້ນຄໍາວ່າ
ລູກຂຸນມູລຕວານ ກົດ້ອລູກຂຸນມູລຕາຍນັ້ນເອງ.
- (11) ທຳນັປຣ ເປັນການຂອມໂບຮາຣານແລະໄທໂບຮາຣານ ແປລວ່າ ເປັນຕົ້ນ ທີ່ຮູ້ອ່າງໄທ ເປັນຕົ້ນວ່າ
- (12) ແມ້ນຫີ = ແມ້ນວ່າ.
- (13) ບ້ານສ່າງຄືນ = ຍັງໄມ່ສ່າງຄືນ.
- (14) ຈ່າຂ້າ = ເຈົ້າຂອງທາສ.
- (15) ຈ່າຂ້າສຸກາບດີ = ເຈົ້າຂອງທາສແລະຫ້ວໜ້າຝ່າຍຕຸລາກາຣ.
- (16) ປັບປຸງບຸດີ = ປັບປຸງບຸດີ ດືອບັນຍຸງົດີ.
- (17) ຖອດສິນໄໝ໌ = ວາງເງິນຄ່າສິນໄໝ໌.
- (18) ໄປ = ໄນ.
- (19) ປຶກທ່ານ = ສັງກັດທ່ານ.

ຈາກສັນດູກລັກທີ 38

- (20) ເຈົ້າໄທ = ເຈົ້າຍຸ້ງໃຫຍ່ (ແຕ່ໃນທີ່ອື່ນແປລວ່າພຣະສົງມົງກົມື)
- (21) ນຍັ້ງ = ໄນຍູ້.
- (22) ໄໝມ = ປັບເອາ.
- (23) ແລວນແລ້ມື່ນພັນ = ວັນລະໜິ່ນໜື່ນໜິ່ນພັນ.
- (24) ດັ່ງອັນ = ດັ່ງນັ້ນ.
- (25) ສິນໄໝມ = ເງິນຄ່າປ່ຽນຜູ້ແພັດຕີໃຫ້ແກ່ຜູ້ໜະຄິດ.
- (26) ໄປຈອດ = ໄປຖຶງ
- (27) ໄປກຣາຍ = ໄປໜາ.
- (28) ຂ່ອຍ = ຂ່າຍ
- (29) ອຸເບກ່າ = ວັງໃຈເຈຍອູ່.
- (30) ຕວງ ແປລວ່າ ນັບ, ອູ້ຕວງ ໃຊ້ໃນຄວາມວ່າ ອູ່ຮ່ວມ ອູ່ດ້ວຍ ຮີ້ວີ ອູ່ເປັນພວກເຈີວກັນ.
- (31) ວັນອ ມາຍເຂົາວັນທີໃຊ້ງານໄດ້ທ້າໄປ, ປອພັນ ມາຍເຂົາປອກທີ່ພັນເປັນເຊື້ອກທ້າໄປ
- (32) ຮິມວັນ = ເກືອບທັງວັນ.
- (33) ອຳລັກ = ລັກໂດຍວິທີປິດບັນ.
- (34) ກົຍັ້ງບ້ານ = ກົຍູ່ທີ່ບ້ານ.
- (35) ລັກເລີຍມ = ແອບລັກ.
- (36) ປະຈາ = ບຣດາ.
- (37) ຍ ຮີ້ວີ ເຢຍະ ແປລວ່າ ທຳ ໃນທີ່ໃຊ້ໃນຄວາມວ່າ ແຕ່ງ ຮີ້ວີ ຈັດ.
- (38) ຮາວີພື້ນມາ ໃຊ້ໃນຄວາມວ່າ ຮັກກວນ ຮີ້ວີ ເບີດເບີຍນ.
- (39) ບາດໄໝມ = ປັບ.

จากการศึกษาคิลารีกหลักที่ 38 นี้ ทำให้เห็นได้ว่าคิลารีกมีลักษณะเป็นกฎหมายอาชญาโดยแท้ เพราะ

1. พระมหากษัตริย์เป็นผู้มีพระบรมราชโองการให้ตราขึ้นมาใช้ภายในราชอาณาเขต อันมีกรุงสุโขทัยเป็นประธานของเมืองอื่น เช่น เชลียง กำแพงเพชร ทุ่งยัง ปากยม ส่องแคว
2. มีการกำหนดความผิด กล่าวคือ ถ้าเอาข้าเข้าไว้ ภารยาเข้าไว้ไม่ส่งคืน มีความผิดฐานลักคนเขามา ไม่ช่วยจับโน้มีความผิด เป็นต้น
3. มีการกำหนดโทษ กฎหมายลักษณะโดยตามหลักคิลารีกำหนดโทษไว้ดังนี้

ก. โทษปรับใหม่ ผู้ใดกระทำความผิดฐานลักข้าคน ภารยาของผู้อื่นไปเกินสามวัน ปรับวันละหนึ่งพัน⁽¹⁾ ดังนี้ ไปจนถึงหัววัน ถ้าเกินหัววันถึงวันที่แปดปรับวันละห้าหมื่นห้า ถ้าเกินแปดวัน นอกจากปรับวันละห้าหมื่นห้าแล้วยังต้องเพิ่มสินใหม่เท่ากับผู้ทำความผิดฐานลักทรัพย์ของผู้อื่น

ข. โทษสัก โทษสักคือการเอาของแหลมจุ่มหมึกแทงตามผิวนังให้เป็นอักขระ หรือลวดลายติดอยู่นาน ผู้ที่ลักคน ช้างม้าวัวควาย จะต้องถูกลงโทษสัก เพื่อให้ครรชนึกว่า เคยเป็นผู้ร้าย

ค. โทษโบย โทษโบยใช้ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดฐานปลอมแปลง

ถ้อยคำในคิลารีกหลักนี้ เป็นต้นกำหนดของศัพท์กฎหมายไทย

คำศัพท์กฎหมายไทยหลายคำมีต้นกำเนิดจากคิลารีกหลักนี้ และคำศัพท์บางคำก็ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยความหมายอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง

พระประชญบติ	แปลว่า	พระราชบัญญัติ
ราชศาสตร์ธรรมศาสตร์	"	กฎหมาย
สินใหม่	"	เงินค่าปรับผู้แพ้คดีให้แก่ผู้ชนะคดี
ลัก	"	เอกสารพยานของผู้อื่นไป
อาชญา	"	อาชญา
ละเมิด	"	กระทำผิดกฎหมายต่อผู้อื่น
สินจ้าง	"	ค่าจ้าง
หนี้สิน	"	หนี้เงิน

(1)เข้าใจว่าเป็นเบี้ย ดู เฉลิม ยงบุญเกิด, ภาษาบาลีไทย. (พระนคร : โรงพิมพ์สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2509), หน้า 29.

ศิลาริเกลักษณ์ที่ 38 ทำให้ทราบว่าประเทศไทยใช้คัมภีร์พระธรรมศาสตร์เป็นหลักในการบัญญัติตั้งแต่สมัยสุโขทัย

เคยมีข้อสงสัยกันว่า ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากกฎหมายใดมาเป็นหลักในการบัญญัติกฎหมาย มีข้อความในตอนนั้นของการรวมกฎหมายในรัชกาลที่ 1 (กฎหมายตราสามดวง) ว่า “ไทยเราได้ใช้คัมภีร์พระธรรมศาสตร์ที่พระมโนสารถูกตั้งขึ้นเป็นหลักในการบัญญัติกฎหมาย โดยไทยได้มาจากพระธรรมัญ ในลักษณะที่เขียนด้วยภาษารามัญอีกทอดหนึ่ง”

ข้อสำคัญคือ “ไทยได้นำเอากัมภีร์พระธรรมศาสตร์มาใช้เป็นหลักตั้งแต่เมื่อใด ในเรื่องนี้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ “ดำเนินกฎหมายเมืองไทยและประมวลคำอธิบายทางนิติศาสตร์” ว่า “ไทยเราฯ จะนำเอากัมภีร์พระธรรมศาสตร์เข้ามาใช้เป็นหลักในการบัญญัติกฎหมายตั้งแต่เมื่อครั้งแผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช (พ.ศ. 2112-2133) เมื่อกรุงศรีอยุธยาเกี่ยวข้องกับกรุงหงสาวดีในลักษณะที่ เป็นภาษารามัญ และมีผู้แปลพระธรรมศาสตร์จากภาษารามัญออกเป็นภาษาไทยในแผ่นดิน เดียวกันนี้เอง หรือมีฉะนั้นก็ในแผ่นดินของสมเด็จพระเอกาทศรถ⁽¹⁾ อย่างไรก็ตาม ไทยกับมอยุ ได้มีการติดต่อสัมพันธ์กันก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา กล่าวคือ ไทยได้มีความสัมพันธ์กับมอยุตั้งแต่ สมัยพ่อขุนรามคำแหง ประกอบกับสมเด็จมหาสมณเจ้ากรมพระยาชิรญาณวงศ์ทรงมี ความเห็นว่าคติที่ปรากฏในกฎหมายไทยตั้งแต่คำนั้นมาถือว่าเป็นหลักในกฎหมายไทย จึงทรงโปรดให้ยกกฎหมายไทยจึงน่าจะจัดหมวดหมู่ตามพระธรรมศาสตร์มาแต่ครั้งสมัยสุโขทัย⁽²⁾ ประกอบกับศิลาริเกลักษณ์ที่ 38 ซึ่งมีข้อความบัญญัติการกระทำการที่ความผิดฐานได้รับใช้ หรือภาระของผู้อื่นไว้ไม่ส่งคืน จะต้องถูกลงโทษปรับใหม่ตามขนาดในราชศาสตร์ธรรมศาสตร์ จึงน่าจะถือได้ว่ากฎหมายไทยได้นำเอหลักกฎหมายในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์มาเป็นหลักในการบัญญัติกฎหมายตั้งแต่ครั้งสมัยสุโขทัย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าศิลาริเกลักษณ์ของพ่อขุนรามคำแหง ไม่มีข้อความได้กล่าวอ้างถึงคัมภีร์พระธรรมศาสตร์เลย

(1) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ, ดำเนินกฎหมายเมืองไทยและประมวลคำอธิบายทางนิติศาสตร์. (พระนคร : โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ 2503), หน้า 17.

(2) เพิงอ้าง, หน้า 27-28.

ความผิดฐานค่าง ๆ ที่กำหนดในคิล่าจาริก หลักที่ 38

1. ความผิดฐานปิดบังคนรับใช้คนอื่น คือการที่ข้า (คนรับใช้) ของคนอื่นหนีแต่ลิดมาที่บ้านตน เจ้าของบ้านรู้ในภายหลังว่าคนนั้นเป็นข้า (คนรับใช้) ของผู้อื่น เมื่อเจ้าของมาทวงคืนต้องคืนให้แก่เจ้า ถ้าหากไม่ส่งคืนจะต้องถูกปรับไปเมืองท่ากับตัวการขโมยลักษณะของคนอื่น
2. ความผิดฐานช่วยเหลือขโมยให้หลบหนี เป็นการให้ความช่วยเหลือขโมยที่มาสู่เรือนตนให้หลบหนี โดยเห็นแก่ขโมยว่าเป็นบิดา ญาติพี่น้องของตน หรือขโมยเป็นข้าในสังกัดของผู้มีอิทธิพล หรือโดยเห็นแก่สินเจ้าง
3. ไม่ช่วยจับกุมผู้ร้ายมีความผิด เจ้าของทรัพย์หรือเจ้าของข้าวิ่งໄลจับขโมยไปถึงบ้านผู้ใด เจ้าของร้องให้จับกุมเจ้าของบ้านกลับปล่อยให้ขโมยหนีไป โดยทำนิ่งเฉยเสียบ้าง โดยอ้างว่าขโมยเป็นพ่อ แม่ พี่น้องตนบ้าง เป็นข้าของผู้ใหญ่บ้าง โดยรับสินเจ้างบ้าง มีโทษเสรีนลักข้า หรือทรัพย์ของผู้อื่น
4. ปิดบังผู้ร้ายมีความผิด ผู้ใดรู้ซึ่อผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์และข้าของผู้อื่น รู้ว่ามีการยกยอกทรัพย์ ปิดบังไว้ ไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ต้องรับโทษถูกปรับไปเมืองเช่นเดียวกับการลักทรัพย์ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดการให้รางวัลแก่ผู้นำทรัพย์ที่ถูกลักพาไปมาคืนแก่เจ้าของ การให้รางวัลแก่ผู้ช่วยจับกุมหรือติดตามจับผู้ร้าย ตัวการ และการควบคุมการฆ่าสัตว์ เป็นต้น